

На изтокъ отъ Солунъ почватъ гръцки села. „Селото Иени-къой (Киречъ-кой, Пайзаново, Ново-село), казва Кузинери, е единственото въ тая покраина село,¹⁾ населено съ българи. Това население, което говори своя старъ езикъ (български), както и гръцки и турски, като нѣма достатъчно земя за обработване, избрало си е занятие, което най-добрѣ да отговаря на природата на неговия край; то се занимава съ варджийство и съ това е станало твърдѣ полезно... Тѣзи българи пѫтуватъ съ мулета, които имъ служатъ за прѣнасяне на варъта“ (Le village de Ieni-kieui ... est le seul de tout le canton qui soit habité par les Bulgares. Cette peuplade qui parle son ancienne langue, ainsi que le grec et le turc, n'ayant pas beaucoup de terres à cultiver, a choisi le métier qui lui convient le plus par la nature de son domicile; elle s'occupe de faire de la chaux, et à cet égard, elle s'est rendue fort utile... Ces Bulgares voyagent sur des mules qui leur servent au transport de la chaux. — Ibidem I, 111—112).

За българските селища на съверо-изтокъ отъ Солунъ Кузинери казва: „Това село (Сърпа, при Нигрита), ако и населено само отъ гърци, носи българско название. Името Сърпъ би могло да послужи за доказателство, че прѣзъ срѣднитѣ вѣкове всичкиятъ този край на Бизалтия²⁾ е съставлялъ часть отъ земитѣ подчинени отъ България. Отъ X вѣкъ насамъ току-речи всичкото поле, по което протича (долния) Струма, и всичкитѣ склонове на Керкинската планина³⁾ сѫ били заети, както сѫ и днесъ още, отъ българи“ (Ce village, quoique entièrement habité par des Grecs, porte une dénomination bulgare. Le nom de Serpa pourrait servir à prouver que, dans le moyen âge, toute cette côte de la Bisaltique faisait partie des pays soumis à la Bulgarie. A compter du dixième siècle presque toute la plaine que parcourt le Strymon et toute la côte du mont Cercine furent occupées, comme elles le sont encore aujourd'hui, par des Bulgares. — Ibidem II, 53).

За града Сърпъ се казва: „Старата часть на града се зове варошъ... Въ Сърпъ тая махала е заселена съ гърци,

¹⁾ Сега Киречъ-къой (= варджийско село) е вече градецъ.

²⁾ Планински край Бешикъ-дагъ, Богданско, споредъ картата на Кузинери.

³⁾ Шарлия планина или Бродска планина на съверъ стъ Сърпъ, споредъ картата на Кузинери.